

خدمات اطمینان بخشی حسابرسی

و حسابرسی مالیاتی

✍ منصور شمس احمدی

خدمات اطمینان بخشی حسابرسی به سه گروه زیر تقسیم می شود:

- حسابرسی و بررسی اجمالی اطلاعات مالی تاریخی،
- خدمات اطمینان بخشی به غیر از حسابرسی و بررسی اجمالی اطلاعات مالی تاریخی،
- خدمات مرتبط.

خدمات اطمینان بخشی خدماتی است که براساس آن حسابرس نتیجه انطباق موضوع یا ادعایی را با

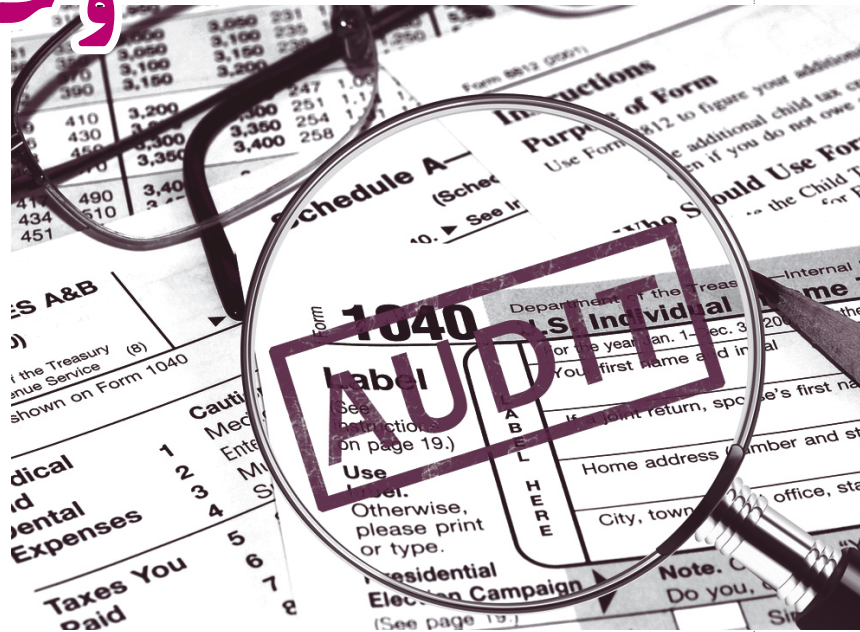
معیارهای از پیش تعیین شده گزارش می کند. نتیجه گیری این انطباق به صورت اطمینان معقول و یا محدود (سلبی) بیان می شود.

بنابر همین تعریف، حسابرسی صورتهای مالی عبارتست از اظهار نظر در خصوص انطباق صورتهای مالی با استانداردهای حسابداری. استانداردهای حسابرسی ضوابطی است که به منظور کنترل کیفیت این فرایند وضع شده اند. در حسابرسی مالیاتی ظاهراً ادعا، اظهارنامه مالیاتی است و معیارهایی که باید با این ادعا مطابقت شود قانون مالیاتهای مستقیم، بخشنامه ها، آیین نامه ها و دستورالعمل های مالیاتی است.

در هیچیک از انواع خدمات اطمینان بخشی، موضوع یا ادعا تأیید نمی شود. این در حالی است که در حسابرسی مالیاتی موضوع ماده ۲۷۲ قانون مالیاتهای مستقیم از حسابرس خواسته شده است که درآمد مشمول مالیات مؤدی را تعیین کند.

درآمد مشمول مالیات عبارتست از سود ابرازی به اضافه هزینه های غیر قابل قبول، پس از کسر معافیت ها. تعیین یا تأیید درآمد مشمول مالیات به منزله تعیین یا تأیید سود ابرازی است و این سود هیچگاه در حسابرسی صورتهای مالی، تأیید یا تعیین نمی شود.

در حسابرسی مالیاتی تکلیف مباحثی چون سطح اهمیت (تحریف قابل تحمل) و نمونه گیری مشخص نشده است. در حسابرسی صورتهای مالی معیارهای اندازه گیری (استانداردهای حسابداری) کمتر تفسیرپذیر

هستند. در حسابرسی مالیاتی اما، این معیارها (قوانین و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها) دائماً تغییر کرده و بسیار تفسیرپذیر هستند.

اگر قرار باشد حسابرسی مالیاتی تداوم داشته باشد باید اولاً استاندارد یا رهنمودی توسط سازمان حسابرسی و یا رهنمودی توسط جامعه حسابداران رسمی تدوین شود و در گزارش حسابرسی به آن استاندارد یا رهنمود اشاره شده و نتیجه‌گیری به صورت معقول یا محدود بیان شود. ثانیاً باید برنامه‌ای جامع برای رسیدگی مالیاتی تهیه شود. این برنامه حسابرسی باید شامل جزئیات کامل بوده و با توجه به آخرین بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مالیاتی روزآمد شود. حسابرسان مالیاتی باید بتوانند هر لحظه به سامانه سازمان امور مالیاتی و یا جامعه حسابداران رسمی مراجعه نموده و با استفاده از برنامه روزآمد شده، حسابرسی خود را انجام دهند. از آنجا که متأسفانه بسیاری از مؤسسه‌های حسابرسی به نوعی به درآمد حاصل از حسابرسی مالیاتی وابسته شده‌اند، در صورت حذف آن از قانون مالیات‌های مستقیم، خدمات اطمینان‌بخشی بایدگسترش یابد. دوتنوع از این گونه خدمات را که می‌توان برای آن برنامه‌ریزی کرد عبارتند از: اظهارنظر نسبت به مفاد قراردادهای تسهیلات مالی و اطمینان‌بخشی نسبت به اطلاعات سامانه‌های اینترنتی (Web-Trust).

بانک‌ها می‌توانند شرایطی را در قراردادهای تسهیلات مالی به‌ویژه تسهیلات بلندمدت پیش‌بینی کنند که این شرایط می‌تواند شامل لزوم مصرف دقیق تسهیلات در موضوع قرارداد، رعایت برخی نسبت‌های مالی طی مدت قرارداد و همچنین محدودیت توزیع سود سهام شرکت تا حد معینی باشد. حسابرسان می‌توانند با انعقاد قرارداد جداگانه نسبت به رعایت مفاد قراردادها اظهارنظر کنند.

در حال حاضر برخی از مراکز اطلاع‌رسانی اینترنتی (Web-Site)، اطلاعاتی را از مشتریان دریافت می‌کنند. حسابرسان می‌توانند در خصوص امنیت این اطلاعات اظهارنظر کنند. همچنین بسیاری از شرکتها و سازمانها اطلاعاتی را در رابطه با محصول یا خدمات خود در مراکز اطلاع‌رسانی اینترنتی قرار می‌دهند که بعضاً ممکن است با واقعیت منطبق نباشند. در این گونه موارد نیز حسابرسان می‌توانند نسبت به صحت این اطلاعات اظهارنظر کنند. وجود مهر حسابدار رسمی روی یک مرکز اطلاع‌رسانی اینترنتی بر اعتبار آن مرکز خواهد افزود.

خدمات اطمینان‌بخشی شبیه موارد یادشده، می‌تواند جایگزین حسابرسی مالیاتی شود.

**خدمات اطمینان‌بخشی خدماتی است که
براساس آن حسابرس نتیجه انطباق موضوع یا ادعایی را
با معیارهای از پیش تعیین شده گزارش می‌کند
نتیجه‌گیری این انطباق
به صورت اطمینان معقول و یا محدود (سلبی)
بیان می‌شود**